

Öğrenmenin ve dinlemenin âdâbı

Antakya'dan İrfan Cingöz: "Risâle-i Nûr'u okumanın ve dinlemenin âdâbı ve fazîleti üzerinde durur musunuz?"

İlim öğrenmek farzdır. Kur'ân bir çok âyetinde bize ilmi, öğrenmeyi¹, okumayı, düşünmeyi, akıl erdirmeyi, tefekkür etmeyi, öğrendiklerini yaşamayı², öğrendiklerini öğretmeyi³ teşvik eder, tavsiye eder, emreder.

Hiç şüphesiz ilmin başı Allah'ı bilmektir.

Peygamber Efendimiz'e (asm) soruldu ki: "Yâ Resûlallah! En efdal amel hangisidir?"

Resûl-i Ekrem (asm):

"Allah'ı bilmektir!" buyurdu. Denildi ki:

"Hangi bilgiyi kast ediyorsunuz?"

Peygamber Efendimiz (asm):

"Allah'ı noksan sıfatlardan münezze, kemâl sıfatlarla muttasıf olarak bilmeyi kast ediyorum!" buyurdu.

Bu defa soruldu ki:

"Biz amelden soruyoruz; siz ilimden cevap veriyorsunuz!"

Resûl-i Ekrem Efendimiz (asm):

"Allah'ı bilerek yapılan az amel fayda verir. Fakat Allah bilinmeden yapılan çok amel fayda sağlamaz" buyurdu.⁴

Risâle-i Nûr baştan sona îmân ilmidir, Allah'ı bilmek ilmidir. İmân ilmini öğrenmek için dört ayrı koldan hareket ederiz: Okumak, dinlemek, derslere devam etmek, öğrendiğin ile amel etmek.

Şüphesiz okumak üzerinde çok sık durmalıyız. Şahsî okumalar bizi biz yapan temel harçların başında gelir. Bizi yoğurur, bizi oldurur, bizi erdirir. Çünkü muhatap doğrudan nefsimizdir. Doğrudan nefsimizi muhatap alarak, büyük bir açlıkla ve ihtiyaçla okumak, ihtiyaç hissettiğimiz her an okumak, bütün boş vakitlerimizi okumak lehine zaptetmek, bütün boş işlerimizi okumak lehine bırakmak, okumaya daha çok zaman ayırmak öncelikle atmamız gereken adımlardan. Okumaya vakit namazların ardından başlamalı, bütün benliğimizi satırlar arasında hissetmeli, kendimizi orada bulmalı ve sırf Allah rızâsı için okumalıyız.

Üstad Bedüzzaman Hazretlerinin beyan ettiği dört ihlâs düsturu gerek şahsî okumalarımız için, gerekse öğrendiklerimizi yaşamamız için çok ehemmiyetlidir. Bu düsturlar hem dâire içi ihlâs ve uhuvvetin muhafazası, hem hizmette muvaffâkiyet ve verimliliğin artması, hem Allah'ın rızâsını tahsil, hem de îmân ilminden alabileceğimiz feyiz ve bereketi almamız için birer altın prensip hüviyetindedir. Bu düsturları kısaca hatırlayalım:

1- Amelimizde tek hedefimiz Allah'ın rızâsını kazanmak olmalıdır. Eğer O râzı ise, bütün dünya küsse de ehemmiyet verilmemelidir. Ateşe atılmak üzereyken, kendisine yardım etmek için gelen meleğe Hazret-i İbrâhim'in (asm), "Eğer Rabb'im râzı ise, bu bana yeter! Bana Allah yeter! O ne güzel Vekîl'dir!" beyanındaki ihlâs, sadâkat ve bağlılığı hatırlamamız bu makamda bize yeter.

2- Kur'ân hizmeti esnasında, bu hizmeti yürüten kardeşlerimizi tenkit etmemek, onların üstünde fazîletimizi "satarcasına" gıpta damarını tahrik etmemek, ihlâs için önemli bir düsturdur. Bunu sağlamak için îmân ilmini öğrenmek üzere gelen herkese kucağımızı açmak, tevâzû noktasında âdetâ bir "toprak kesilmek", Kur'ân'ın; Ashab-ı Kiramın (ra) ve Müslüman'ların sıfatı olarak saydığı ve övdüğü, "kendi aralarında merhametli"⁵ veya, "Mü'minlere karşı alçak gönüllü"⁶ olma vasfını tam yaşamak veya yaşama gayreti içinde olmak lâzımdır.

3- Bütün kuvvetimizi ihlâsta ve hakta bilmeliyiz.

4- Kardeşlerimizin meziyetlerini ve fazîletlerini kendimizde bilmeli ve onların şerefleriyle şükrederek iftihâr etmeliyiz.

Allah'ın izzet ve azametini, tevhid ve celâlini ve sâir îmân esaslarını öğrendiğimiz Risâle-i Nûr dersleri esnasında; mümkün mertebe aklen, fikren, kalben, hissen ve bütün hücrelerimizle derste, sayfalar ve satırlar arasında hazır bulunmalı ve konuya adapte olmalıyız. Öyle ki, ders esnasında bizim yanımızda melekler de hazır bulunmakta ve bütün o yüksek manzarayı, bütün o sözleri, bütün o tesbih, tekbir, tehlil, tahmid, istek, duâ ve istiğfâr ifâdelerini ve kalbimizin bütün sâfiyetini resmederek Cenâb-ı Hakka takdim etmekte, hüsn-ü şehâdetinde bulunmaktadırlar.

Söz, Peygamber Efendimiz'in (asm):

"Allah'ın yeryüzünde seyahat eden bir takım fazla melekleri vardır. Onlar ilim ve zikir meclislerini araştırırlar. İçinde Allah'ın anıldığı bir meclis bulduklarında, onlarla berâber otururlar. Birbirlerini kanatları ile hâzır olup dinlemeğe teşvik ederler, birbirlerini çağırırlar. Nihâyet kendileri ile gök yüzü arasındaki mesâfeyi doldururlar. Ayrıldıkları, yükseldikleri ve semâyâya çıktıkları zaman; çok iyi bildiği halde, Aziz ve Celil olan Allah meleklerle:

"Sizler nereden geldiniz?" diye sorar. Melekler:

"Biz yer yüzünde Senin bir takım kullarının yanından geldik ki, onlar kendi aralarında Senin noksan sıfatlardan münezze ve kemâl sıfatlarla muttasıf olduğunu takrir edip Seni tesbih ediyorlar; Senin büyüklüğünü, izzet, azamet ve kibriyânı mütalaa ederek Seni tekbîr ediyorlar; Senin emrine her an âmâde olduklarını söyleyip Senin bir olduğunu ikrâr ederek Seni tehlil ediyorlar; Senin sonsuz nîmetler verdiğini müdrik olarak Sana hamd ediyorlar; acz, fakr ve zaaflarını bilerek, tazarrû

ve ihtiyaç içinde Sen'den istiyorlar." derler. Cenâb-ı Allah:

"Benden ne istiyorlar?" buyurur. Melekler:

"Onlar Sen'den Cennetini istiyorlar!" derler. Yüce Allah:

"Onlar Benim Cennetimi görmüşler mi ki?" buyurur. Melekler:

"Hayır, Rabb'imiz! Onlar Senin Cennetini görmediler." derler. Allah Teâlâ:

"Düşünsenize! Bir de onlar Benim Cennetimi görmüş olsalardı nasıl olurlardı?" buyurur.

Melekler bu defa:

"Onlar Sen'den eman diliyorlar, Sana sığınıyorlar!" derler. Cenâb-ı Hak:

"Hangi şeyden eman diliyorlar ve Bana sığınıyorlar?" buyurur. Melekler:

"Ateşinden yâ Rabb!" derler. Rabb-i Rahîm:

"Onlar Benim ateşimi görmüşler mi ki?" buyurur. Melekler:

"Hayır, onlar Senin Cehennem ateşini görmediler!" derler. Cenâb-ı Hak:

"Düşünsenize! Bir de onlar benim ateşimi görmüş olsalardı nasıl olurlardı?" buyurur.

Melekler tekrar:

"Onlar Senden mağfiret ve bağış talep ediyorlar." derler. Bunun üzerine, Zât-ı Rahmânü'r-Rahîm:

"Ben onların günahlarını mağfiret eyledim! Ben onlara bütün isteklerini ihsân ettim.

Ben onlara, Bana sığındıkları şeylerden eman ve ecir verdim!" buyurur. Melekler:

"Yâ Rabb! O ilim ve zikir meclisinin içinde çok günahkâr olan falan kimse de vardı!

Sadece oradan geçiyordu da, onlarla birlikte oturuvermişti!" derler. Cenâb-ı Allah:

"Ben onu da mağfiret ettim! Onun da günahlarını bağışladım! O cemaat öyle kemâl sahibi kimselerdir ki, onlarla birlikte oturan kimseler âsî değildirler!" buyurur.7

Dipnot:

1- Zümer Sûresi, 39/9;

2- Fâtır Sûresi, 35/28;

3- Bakara Sûresi, 2/283;

4- Gazâlî, İhyâ, 1/23;

5- Fetih Sûresi, 48/29;

6- Mâide Sûresi, 5/54;

7- Müslim, Zikir, 8.